

Szüret előtti jelentés a szőlőskertekből

Milyen szőlő- és bortertermés várható idén?

A termelőszoftvezetek között szőlőtábláin, a háztáji gazdaságok kertjeiben a csemegefajták után most már megkezdődött a borszőlők színesedése, érése is. Az éres alá szolgáló kapálást csaknem mindenütt befejezték, s most már a szüretig különösebb tennivaló nincs a szőlőtáblákon.

Az idei nyár nem volt nagyon kedvező a szőlőtermesztésre sem. Mint a kenyérgabonáért, a kukoricáért és a többi terményekért, ugyanúgy

a bortertermés megvédéséért is hallatlanul sokat kellett dolgozni.

Tavaly a legtöbb szőlőtáblán négyszer, ötször is elegendő volt permetezni, idén viszont sok helyen 10–12 locsolást, két-három porózást kellett adni a szőlőknek, hogy el ne »repítsék« a termést a peronoszpóra, a szőlőmoly és más betegségek miatt. A szegedi járás és a Csongrád környéki szőlősgazdák azonban végül is megnyerték a kemény küzdelmet.

A szakemberek és a termelők egybehangozó véleménye szerint

szőlőből idén jó, közepes termésünk lesz,

bár a tavaszi rügyfakadás után régen nem látott rekordtermés ígérkezett. Palócz Pál, a Csongrád Vidéki Állami Pincegazdaság felvásárlási osztályának helyettes vezetője elmondotta, hogy ezen a nyáron

három súlyos elemi csapás rontotta szőlőtermésünket.

Azt megelőzően pedig a túlságosan csapadékos június okozott komoly veszteségeket. A sok eső miatt szinte alig lehetett védekezni a peronoszpóra ellen. Július végén, augusztus első napjaiban a viharos jégesők rontották több felé a járásban és a megyében a szőlőtermést. Zákányzsek egyes részeiről például 30 százalékos jégkárt jelentettek. Zsombón tíz, Domaszéken 30, Dorozsmán 15 százalékos jégkárt becsültek fel egyes szőlőtáblákon.

Legutóbb a közel két hétig tartó rettenetes hőség okozott bizonyos termésvesztéseket.

A fürtök, bogyók megrekedtek a fejlődésben, számos szőlőgazdaságban még a levelek is lesültek. Az azt követő langyos, napfényes napok viszont rendkívül kedvezően hatottak. Ismét fejlődésnek indultak a fürtök, gyorsan szaporodott a szemekben a szőlőcukor, ami a jó minőséget jelenti. Az állami pincegazdaság szakemberei szerint ha nem is becsülhetünk most nagy terméssről,

a minőséggel nem lesz baj. A kadarszőlők mustja például könnyen elérheti a 20 cukorfokot is. A jobb minőség tehát jelentős mértékben kárpótolja a gazdákat.

A legutóbbi általános termésbecslések alapján — és ez már többé-kevésbé reálisnak fogadható el —

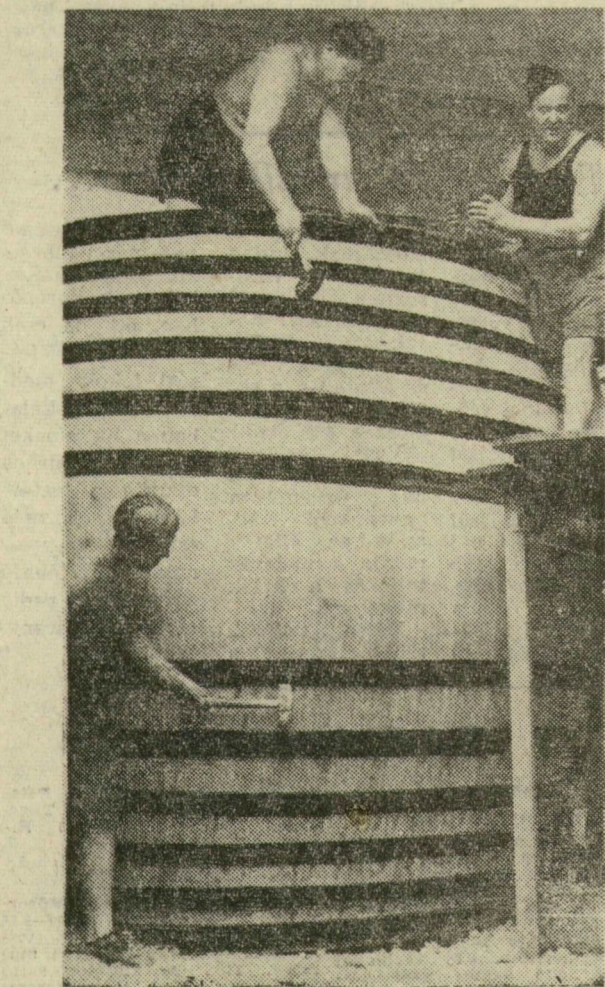
14,7 mázsa holdankénti átlag szőlőtermés várható Csongrád megyében.

További jó idő esetén ez még emelkedik.

Egyszerűsítik az ajándéktárgyak külföldre küldésének engedélyezését

A magyar állampolgárok külföldi kapcsolatainak szélesedésével naponta jelentős mennyiségű ajándéktárgy kiküldetésére kérnek engedélyt az ország minden részéből a Magyar Nemzeti Bank devizaigazgatóságától.

A kiviteli kérelmeket eddig a Nemzeti Bank központjában bírálták el. Az engedélyezési eljárás egyszerűsítése és gyorsítása céljából a Magyar Nemzeti Bank devizaigazgatósága most felhatalmazta valamennyi vi-

(Somogyiné felv.)

Szegeden akkora hordókat még sohasem gyártottak, mint amekkorákat ezekben a hetekben készít a Kádárpari Vállalat. A nagyüzemi mezőgazdaságok nem elégítik ki a régi kis hordók, a MÚART révén tízezer litereseket rendel például az ásványvíz és a felgyógyulási állami gazdaság is. Eddig hatvan 800–1000 literes és hat tízezer literes hordót gyártottak a pincegazdaságok, állami gazdaságok, termelőszoftvezetek számára. Tizenegy nagyméretű ásványhordót pedig még a szüret előtt elkészítenek az üzemben.

A szőlőtermés megmentéséért folytatott kemény küzdelemben a legjobb eredményt láthatóan a pusztaszeri tsz-ek gazdái érték el. Az egész falu átlagában 17 mázsa holdankénti termés várható. A domaszéki Rákóczi Tsz gazdái is nagyon derekas munkát végeztek. A mérések alapján 18,3 mázsa holdankénti szőlőtermésre számíthatnak. Ez több annál, mint amennyit korábban sikerült elérni ebben a gazdaságban. Egy-két mázsával nagyobb termés mutatkozik a megyei átlagnál Kisteleken, Sövényházán, Csongrádon, Bokrosán és Rózsán is. A legkisebb terméssel viszont Bordányban, Mórhalmon, Sándorfalván számolnak. Ezekben a községekben főleg a sok elemi csapás miatt 9,5–12 mázsa holdankénti szőlőtermés mutatkozik most.

A szüreti előkészületekkel együtt halad megyeszerte az állami felvásárlási szerződések megkötése is.

A tervek szerint szőlőből 30 ezer hektoliter mustnak megfelelő mennyiséget, édes mustból 24 ezer hektolitert, seprős, illetve egyszerű borból pedig 7 ezer hektolitert akar felvásárolni a Csongrád Vidéki Állami Pincegazdaság a negyedik negyedévben. E tervek a végrehajtását már mintegy 55–60 százalékos szerződésekben biztosították a tsz-ek, s a termelőszoftvezetési csoportok.

A legtöbb helyen, mint ré-

deki megyeszékhelyen működő igazgatóságát, illetve bankfiókját, hogy szeptember 1-től saját hatáskörükben engedélyezhették az ajándéktárgyak kiküldését. A külföldre küldhető ajándéktárgyak köre, illetve 250 forintost értékhatára változatlan.

A benyújtott kérelmeket a megbízott fiókintézetek 24 óra alatt elintézik és az engedélyeket a kérelmezőnek személyesen, vagy posta útján adják ki. (MTI)

gi kipróbált vevővel, szívesen szerződnek az állammal a termelők.

A pusztaszeri gazdák például a községe megállapított szőlő, must és bortertermés 95 százalékát már szerződésekben biztosították

az állami pincegazdaság részére. Ruzsán 81, Dócon 71, Sövényházán 76, Csongrádon 77 százaléknál tartanak jelenleg a szerződés-kötési tervek teljesítésében. Ezek a számok a korábbi évek hasonló időszakainak eredményeihez képest igen biztatók.

A szerződéseketekben leggyakrabban vannak jelenleg a szatymazi, balástyai, kisteleki, a sándorfalvi, a domaszéki és a rózséki szőlősgazdák, tsz-ek.

Az állami felvásárló telepek dolgozói felkeresik ezeket a termelőket is, igyekeznek velük szót érteni abban, hogy az állami felvásárlási terveket mindenütt teljesíteni kell.

Egyetemi kutatók és kéziszerszámgyáriak eredményes együttműködése

A Szegedi Tudományegyetem Általános és Fizikai Kémiai Intézetének munkatársai, alapkutatók jellegű tevékenységük mellett a termelőüzemeknek nyújtott gyakorlati segítséggel közvetlenül is szolgálják a népgazdaság érdekeit.

Legutóbb a Szegedi Kézi-szerszámgyár szakembereivel együttműködve oldottak meg fontos korrózióvédelmi problémát. A gyárban ugyanis annakidején új cikkek, különleges szerszámok gyártását kezdték meg exportra. Az első több tízezer tétel jelentős részét azonban még a készletező vállalatól viszsza kellett küldeni, mert a nem megfelelő korrózióvédelem következtében a szerszámok megrozsdásodtak. Az üzem műszaki vezetői felvették a kapcsolatot a szegedi egyetemmel, s annak kutatóival együttesen hamarosan megtalálták azt a legalkalmasabb védőanyagot, amellyel a szerszámokat bevonják, s így akár egy hosszú tengeri szállítás közben

A ki figyelemmel kísérte az idei szabadtéri játékokat és nemcsak az előadásokat nézte meg, hanem elolvasta az újságok beszámolóit, kritikáit, és ezen felül még beszélgetett is az emberekkel, a közönség tagjaival, tapasztalhatta, hogy az elmúlt évekhez képest idén megerősödött a kritikai hang, és ez a bírálat mindenekelőtt a műsorpolitikai problémákkal kapcsolatban jelentkezett. Sokféle formában és sokféle módon nyilvánult meg ez a kritika, de jószándékkal és a jobbat akarás igényével. A bírálatok nem érintették a játékok műsorpolitikájának legfontosabb alapelveit, nevezetesen azt, hogy haladó mondanivalójú, tartalmas, mély emberi és társadalmi problémákat feltáró műveket kell bemutatni a szabadtéri színpadon, olyanokat, amelyek alkalmasak arra, hogy a művészi hatás sajátos eszközeivel, áttételeken keresztül a mi mai harcainkat segítsék és igazságainkat hirdessék.

A bírálatok tehát nem visszakarózkodást, visszalépést követeltek a múlt felé, a harmincas évek sovinsziszterikus tartalmaikat közvetítő szabadtéri előadásaihoz, hanem előrehaladást, nagyobb lépéseket a még jobbhoz, a még nemesebbhez. Éppen ezért figyelemre méltók ezek a műsorpolitikai problémákat feszegető kritikák, s ha az illetékes fórumokon gondosan megvizsgálják őket, minden bizonnyal sok hasznót merítenek tanulságaikból.

Legegyszerűbb formája a bírálatoknak a »több újat« gondolat megfogalmazásában jelentkezett. Nem arról volt szó ezekben, természetesen, mintha csupán új, külön a szegedi szabadtéri színpad számára írt darab, vagy darabok bemutatását kérte volna valaki, ilyen fantasztikus követelés-magától értendőden nem állt elő senki. Az említett bírálat egyszerű viszonyításból és összehasonlításból született, s azt akarja mondani, hogy az előző évekhez képest idén kevesebb olyan darabot mutatnak be, amelyek még nem szerepeltek a játékok műsorán. Az öt bemutatott darab közül — Hunyadi László, Bánk bán, Kövirág, János vitéz, Az ember tragédiája — tulajdonképpen csak két »igazi« bemutató volt: a Bánk bán nagyon érdekes és tanulságaiban feltétlenül izgalmas előadás és a Moszkvai Nagyszínház balettkarának felejthetetlen bemutat-

kozása Prokofjev világhírű Kövirágjával. A többi az elmúlt években már látta a szabadtéri színpad közönsége.

Nyilvánvalóan nem lehet kétségbe vonni, hogy ezek a tények megelégednek a valóságnak. Sőt az is igaz, hogy minél több olyan színpadi mű bemutatására van szükség, amelyek még nem szerepeltek a játékokon. Ennek ellenére is nyilvánvaló azonban, hogy súlyos hiba lenne valami olyasfélét követelni: minden évben minden bemutató ilyen szempontból új legyen, hiszen a játékok kulturális feladataikat akkor aligha tudnák kellő hatékonysággal ellátni. Nemcsak a szegediek, hanem az egész ország, sőt a külföldi érdeklődésére is joggal számíthatnak a játékok, s ha egy-egy művet csak négy, legfeljebb öt előadásban mutatnak be, az érdeklődők jórésze kiszorul a nézőtérrel. Ezért nem az a feladat, hogy csupa »újat« mutassanak be a szabadtéri színpadon, hanem sokkal inkább az, hogy az »új« és a »rég« darabok előadásának helyes arányát megtalálják és kialakítsák. Meghosszabbított perspektívában. A János vitéz például igen nagy sikert aratott az idei játékokon is. Különösen a parasztság rendkívül kedveli ezt a művet, s nincs ok arra, hogy ne szerepeljen ezután is ez a méltán népszerű daljáték a szabadtéri repertoárjában. — bár néhány bíró ezt feleslegesnek tartja. Ez természetesen nem jelenti feltétlenül azt, hogy a János vitéz minden évben műsorra kell tűzni. Sőt lényegében az egész repertoárra vonatkozhat ez: egy esztendő egy színdarab előadásában minden további nélkül kimaradhat, vagyis magától értetődően nem kell minden esztendőben a teljes repertoárt bemutatni.

Megfogalmazódott a kritikában és a különféle bírálatokban az igény is, hogy Szeged, mint tematika, legalább egy műsorra tűzött darabban képviselve legyen. Ez az igény önmagában természetesen jogos és helyes, de megvalósulásához megfelelő darabra van szükség. Ilyen mű azonban tudomásunk szerint nincs, illetve még nincs. Viszont vannak ilyen tekintetben is bizonyos lehetőségek, amelyeket érdemes lenne közelről és alaposan megvizsgálni. A Szegedi Nemzeti Színházban 1950-ben bemutatták Forgács István Boszorkányok című drámáját. A Szegedi Szabadtéri Játékok műsorának továbbfejlesztése érdekében érdemes lenne ezt a darabot most abból a szempontból megvizsgálni, alkalmas-e a szabadtéri színpadra, illetőleg, hogy lehetséges lenne-e átdolgozni ilyen célra. A téma nem tűnik használhatatlannak a játékok számára, a szerző pedig — ha ő maga is alkalmasnak tartja erre a darabot — bizonyára szívesen vállalkozna a szükséges átdolgozásra.

Ehhez azonban sok mindenre szükség lenne és szükség is van: szervezésre, levezetésre, beszélgetésekre, vagyis valamiféle dramatur-

giára, amelyik az ehhez hasonló problémákkal foglalkozna és intézné az ilyen ügyeket. Ennek a szabadtéri dramaturgiának, amely a dolog természetéből magától értetődően nem állandóan, hanem csak egy meghatározott ideig működne, az lehetne a legfőbb haszna, hogy a műsorok összeállításához javaslatokat, indítványokat tehetne, mintegy »készen szállítaná az anyagot« azoknak a bizottságoknak, amelyek végülis meghatározzák a műsortervet.

Hasznos és nagyon használható szerve lehet tehát a játékoknak egy ilyen dramaturgia. A már említett kritikák és bírálatok többször emlegették, hogy még az idén sem sikerült eléggé érvényesíteni a szabadtéri színpad lehetőségeit, s mindaz, amit az előadások jórésze rendezésben és színészi játékban nyújtott, jobban hasonlít a közhízi produkciókhoz, mint egy »igazi«, »valódi« szabadtéri előadáshoz. Meszszire vezetne ennek a bírálatnak a részletes elemzése, most elégedjünk meg annyival, hogy egy ilyen, sajátos szabadtéri előadás megteremtése nemcsak rendezés és színészi játék, hanem drámai alkotás, darab kérdése is. A színpadi művek óriási többsége közhízi előadásra íródott és éppen ezért csak a rendezés, csak a színészi munka nem teremthet belőlük ellentmondás nélküli, »valódi« szabadtéri produkciót. Ehhez szükséges, szinte elengedhetetlen, ha nem is a szabadtérre írt darab, de az ilyen előadásra nagyon alkalmas mű. Köztudott dolog, hogy ilyen dráma nincs túlságosan sok.

Féltreértés ne essék: nem arról van szó, hogy szakadékok ássunk a közhízi és a szabadtéri előadások között, hogy a kettőt mereven szembeállítsuk. Nemcsak azért, mert végülis mindkettő színház, hanem mindenekelőtt azért, mert vannak a közhíznak szánt darabok között is szabadtéri előadásokra alkalmas művek, másrészt pedig ez a két rokon műfaj a jövőben is egymással igen erős és intenzív kapcsolatban, kölcsönhatásban, bonyolult összefonódásban fog élni és virágozni. Az viszont természetesen mégis szükséges, hogy a szabadtéri játékokon az eddigieknél nagyobb lépéseket tegyünk a sajátos szabadtéri előadások megteremtése felé. Ez kapcsolatban áll a legmodernebb színházi törekvésekkel, például a világhírű szovjet rendező és színész, Ohlupkov kísérleteivel is. Éppen e lehetőség és részben az eredmények alapján nevezhetjük a Szegedi Szabadtéri Játékokat az eddigieknél nagyobb lépéseket tegyünk a sajátos szabadtéri előadások megteremtése felé. Ez kapcsolatban áll a legmodernebb színházi törekvésekkel, például a világhírű szovjet rendező és színész, Ohlupkov kísérleteivel is. Éppen e lehetőség és részben az eredmények alapján nevezhetjük a Szegedi Szabadtéri Játékokat az eddigieknél nagyobb lépéseket tegyünk a sajátos szabadtéri előadások megteremtése felé.

Éppen ezzel kapcsolatban lehet a szabadtéri dramaturgiának az egyik feladata a drámairodalom átvizsgálása abból a szempontból, hogy a haladó mondanivalójú művek közül leginkább melyek alkalmasak szabadtéri előadásra. A játékok eddigi vitájában sok javaslat hangzott el ezzel kapcsolatban. Most csak egy, még nem említett lehetőségként szólnunk arról, érdemes lenne megvizsgálni, számíthatnak-e érdeklődésre, előadhatók-e Romain Rolland híres »népdrámái«.

A különféle vitákban eddig elhangzott véleményekről kiderült, hogy a közönség sok újat vár a műsorok összeállítására tekintetében is a játékok következő éveitől. Azt hisszük, nincs olyan ok, ami akadályt jelentene abban, hogy a közönségnek ez a jogos kívánsága teljesüljön.

Ötörös

Műsorpolitika és szabadtéri színpad

Liszt Ferenc-megemlékezések világszerte

A Béke-Világtagjai a magyar békemozgalom kezdeményezésére javasolták a világ népeinek, hogy az idén a tudomány, a művészet nagy alakjainak sorában emlékezzenek meg Liszt Ferenc születésének 150. évfordulójáról. A magyarországi ünnepségek megrendezéséből kivieszi részét az Országos Béke Tanács is. A jubileum alkalmából 25 ország béketanácsának küld hang-

lemezeket és magnetofonszalagokat a nagy magyar zeneszerző műveiből, s ezzel egyidejűleg a világ minden részébe előadást és diafilmet juttat el Liszt Ferenc életéről, munkásságáról. Azt is elhatározták, hogy a magyar posta Liszt-emlékbélyegét is megküldik. Ez azt jelenti, hogy mintegy 50 országba érkeznek majd ilyen ajándékcsomagok.